

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

Ilmasto- ja kiertotalouskokeilut 2022-2023

Jätekkukko Oy:
Biottajat -kiertue

Pohjois-Savon liitto tukee
maakunnan
menestystä

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Biottajat-kiertue

- Jätekkukko Oy / Mari Haikonen ja Tuula Kahelin
- Toteutusaika: marraskuu 2022–kesäkuu 2023
- Budjetti: rahoitus 10 000 € + toteuttajan oma osuus
- Tavoite: kannustaa pientaloalueiden asukkaita kierrättämään biojätteet yhdessä lähinaapureiden kanssa

- Kesällä 2024 jätteen lajitteluvuote kiristyy. Biojätteen lajittelu tulee pakolliseksi isoimmassa taajamassa kaikilla kiinteistöillä. Jätekkukko kannusti tarttumaan palveluun ennen lain velvoittamaa ajankohtaa.
- Kiertueella autettiin lähinaapureita biokimppojen muodostamisessa ja jaettiin maksuttomat biojäteastiat keräyksen aloittaville kotitalouksille tai kimpoille.
- 200 uutta biojätteen lajittelevaa kotitaloutta
- Kiertueen hyvä vastaanotto ilahdutti ja osoitti, että asiakkaiden kasvokkain kohtaamiselle ja kiertuemuotoiselle konseptille on kysyntää.

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

Pohjois-Savon liitto tukee
maakunnan
menestystä

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

European Union
European Union
European Union

Kokeilun kuvaus: Tavoite, toimenpiteet ja viestintä

Jätekukko rohkaisi kuopiolaisia ja siilinjärveläisiä kotitalouksia liittymään biojätteen keräykseen. Jätekukko toi Biottajat-kiertueellaan heti käyttöönottettavan palvelun asukkaiden kotikaduille. Kiertueella autettiin lähinaapureita biokimppojen muodostamisessa ja jaettiin maksuttomat biojäteastiat keräyksen aloittaville talouksille tai kimpoille.

Valtakunnallisten tutkimusten mukaan kolmasosa sekajäteastiaan päätyvästä jätteestä on edelleen biojätettä. Biojäte on hyvin kosteaa, ja ekovoimallaisessa on turha polttaa vettä. Vastuullisempi tapa on lajitella biojäte, jolloin se käsitellään biokaasulaitoksella. Biojätteestä saadaan raaka-ainetta kotimaisiin kierrätyslannoitteisiin ja energiantuotantoon.

Vuonna 2024 jätteen lajittelovelvoite kiristyy niin, että biojätteen lajittelu tulee pakolliseksi isoimmissa taajamissa kaikilla kiinteistöillä. Jätekukon toimialueella tämä tarkoittaa Kuopion keskeistä kaupunkialuetta, Pieksämäen kaupunkialuetta sekä Siilinjärven keskustaajamaa ja Toivala-Vuorela-taajamaa. Vaihtoehtona biojätteen erilliskeräykselle on kotikompostointi. Jätekukko halusi kannustaa pientaloalueiden asukkaita kierrättämään biojätteet jo nyt ja tarttumaan palveluun ennen lain velvoittamaa ajankohtaa.

Yhden talouden biojätekeräys on määrältään niin vähäinen, ettei se vaadi välttämättä jokaisen kiinteistön omaa biojäteastiaa. Yhteinen jäteastia vähentää jäteauton pysähdysten määrää ja samalla pienentää jätekeräyksen hiilijalanjälkeä. Lisäksi se on taloudellista omakotiasujalle rahassakin mitattuna, sillä kimpan jäsenet jakavat jäteastian tyhjennyskustannukset keskenään. Jätekukko tekee vuodessa noin 1,8 miljoonaa jäteastiatyhjennystä. On kaikkien – ja erityisesti ympäristön – etu, jos tyhjennyksiä saadaan niputettua kimppojen avulla.

Jätekukon Biottajat-kiertue kiersi pientaloalueita Kuopiossa ja Siilinjärvellä yhteensä 12 kiertuepäivänä ja yhtenä testi-iltana huhti- ja toukokuussa. Kiertueen kohdealueilla oli lähes 900 kotitaloutta, jotka eivät vielä kompostoineet tai olleet mukana biojätteen erilliskeräyksessä. Kiertueella jätekukkolaiset auttoivat setvimään haasteita, joita on voinut liittyä biojätteen lajittelun aloittamiseen. Nyt biokimppapalvelu tuotiin lähes kotiovelle, jolloin kynnys aloittaa biojätteen lajittelu madaltui huomattavasti käytännön järjestelyitä helpotettaessa.

Kokeilusta viestittiin laajasti lukuisissa kanavissa. Asiakkaille lähetettiin biokimpasta kirjeitse tietopaketti, uutiskirje ja tekstiviestit. Markkinointia tehtiin omalla biottajat.fi-kampanjasivulla, Googlessa, radiossa, mediatalon digisisällöissä artikkelimainontana, bussimainontana sekä Jätekukon Instagramissa, Facebookissa ja asiakaslehdessä. Muuta näkyvyyttä kokeilu sai Pohjois-Savon ilmastofoorumissa, Hiilineutraali Pohjois-Savon verkkosivuilla, Viikkosavon uutisessa, sekä YLE Itä-Suomen alueuutisissa.

Kokeilun tulokset ja johtopäätökset

Projektiryhmä päätti tavoitella uusiksi biottajiksi kolmasosaa kohdealueen kotitalouksista. Kiertuepäivinä perustettiin yhteensä 40 kimppaa, ja 23 kotitaloutta aloitti biojätteen erilliskeräyksen omalla astialla. Kiinnostusta herättäneen biokimppakampanjan aikana yhteensä 200 taloutta liittyi biottajiin eli aloitti biojätteen keräyksen. Tämä tarkoittaa 22 prosenttia kohdealueen talouksista. Lisäksi 19 taloutta kohdealueen asiakastalouksista ilmoitti kompostoivansa. Nämä taloudet ovat voineet aloittaa kompostoinnin kampanjan aikana tai kompostoida jo aiemmin, mutta tehneet ilmoituksen vasta nyt.

Jätekukko halusi tarjota kohdealueen asukkaille useampia ajankohtia kiertueautolla käymiseen. Kokemukset kiertueella osoittivat, että yksittäisellä kadulla riittää yksi pysähdys. Pysähdyskertojen katukohtaisen määrän karsiminen mahdollistaisi laajemman kiertuealueen. Kiinnostusta heräsi myös kiertuealueen ulkopuolella.

Tärkein onnistumista kuvaava luku oli kohdealueella kampanja-aikana biojätteen kierrättämisen aloittaneiden kotitalouksien määrä. Lisäksi viestinnän ja markkinoinnin todettiin olevan onnistunutta. Esimerkiksi artikkelimainonta tavoitti viikossa yli 3300 lukijaa, jotka käyttivät artikkelin lukuun keskimäärin lähes 2,5 minuuttia. Tämä on mediatalon mukaan hyvä saavutus mille tahansa digisisällölle. Biottajat.fi-sivun kävijämääräpiikki ajoittui kampanjoinnin näkyvimpään vaiheeseen. Hankintarahaa tuki mahdollisesti osaltaan näyttävän ja vaikuttavan markkinoinnin.

Asiakaspalautteiden perusteella Jätekukko onnistui toteutuksessaan hienosti. Asiakkaat kiittivät palvelun lähelle tuomisesta, saamistaan tiedoista, kiertueen sujuvuudesta sekä ystävällisistä ja asiantuntevista palvelutilanteista. Myös kiertueen visuaalista ilmettä ja kampanjamateriaaleja kehitettiin ja pidettiin selkeinä. Yksittäisiä palautteita Jätekukko sai asiakkaalle sopimattomasta ajankohdasta ja mutkikkaasta palvelutilanteen jälkihoidosta. Kampanjan menestys osoitti, että kiertuemuotoisella konseptilla on kysyntää. Asiakkaat ja Jätekukon työntekijät arvostivat välitöntä vuorovaikutusta kiertueella.

Yllättävää oli kiertuetoteutukseen liittyvien käytännön järjestelyiden runsas työmäärä. Resursointi ja rekrytointi piti aloittaa siinä vaiheessa, kun tarkempi suunnitelma oli vielä keskeneräinen. Jätekukko ehdottaa seuraavien avoimien hankintojen hakuajankohdaksi kevättä ja toteutusta sitä seuraavalle vuodelle, jotta kiertotalouskokeilun toteuttajalla on mahdollisuus huomioida kokeilu resursseissaan ja budjetissaan mahdollisimman hyvin.

Biottajat-kiertue (3/3)

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

Kokeilua seuraavat askeleet ja kokeilun skaalattavuus

Kokeilu vahvisti ajatusta siitä, että tällaiselle asiakaskohtaamiselle on kysyntää. Jättekukon toimialueella on noin 7000 kotitaloutta, joiden on aloitettava biojätteen lajittelu syksyyn 2024 mennessä. Yksistään asiakaskirje ei ole riittävä toimintakehote. Jättekukko kokeili tällaista lähestymistapaa pienemmällä kohdealueella Pieksämäellä loppuvuodesta 2022.

Biottajat-kiertuekonsepti on toistettavissa Jättekukon toimialueella muilla asuinalueilla ja skaalattavissa myös laajemmalle Itä-Suomeen Jättekukon naapurijäteyhtiöiden käyttöön. Yhteistyötä naapuriyhtiöiden kanssa tehdään päivittäisen jätehuollon ratkaisujen kehittämisessä sekä jätehuollon neuvonnassa ja viestinnässä.

Kuvat kokeilusta

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

Kuva: Matias Honkamaa

Kuva: Markus Aspegren